

DAGO
Agriport 109 1775 TA
Postbus 23 1775 ZG
Middenmeer, Nederland

KvK Noord-West Holland 61039748
BTW nummer: NL 85 41 77 449 B01
Bank: NL 76 RABO 01882492 06
BIC-code: RABONL2U
info@dago.nu
+31 88 0307063

De Minister van Economische Zaken en
Klimaat
t.a.v. de heer E.D. Wiebes
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Middenmeer, 29-7-2020

Ref: 20200729 DAGO brief reactie consultatie warmtewet def

Excellentie,

DAGO (Dutch Association Geothermal Operators) is positief over het gepubliceerde concept voor de Wet collectieve Warmtevoorziening (hierna: Warmtewet 2.0) van 22 juni 2020. De leden van DAGO (hierna: operators) zijn vergunninghouders en vergunninguitvoerders onder de Mijnbouwwet- en regelgeving en als zodanig eindverantwoordelijk voor de naleving. Dit wetsvoorstel vormt in hun ogen een noodzakelijk basiskader bij de toepassing van aardwarmte in de gebouwde omgeving.

Door bundeling van de inzichten van haar leden zet DAGO zich in voor meer veilige, verantwoorde en doelmatige productie van aardwarmte in Nederland en daarin vormen robuuste wetten, regelingen en besluiten de basis. Het is van groot belang dat verschillende duurzame bronnen zich op korte en lange termijn parallel aan elkaar kunnen ontwikkelen in een evenwichtig gelijk speelveld. Een duurzamere warmtevoorziening tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten vormt hierbij het uitgangspunt. Gemeenten spelen hierin een belangrijke rol: gemeenten vervullen een regisserende rol bij het verduurzamen van de warmtevoorziening. Dit vraagt om duidelijkheid over wie waarvoor verantwoordelijk en aansprakelijk is.

Algemeen

DAGO heeft wel zorgen over het investeringsperspectief voor aardwarmtebronnen onder de Warmtewet 2.0.

Een nieuw rendabel aardwarmte project heeft veel aansluitingen bij start nodig en komt het in bestaande situaties voor dat temperatuurregimes niet verenigbaar zijn. In potentie brengt dat additionele kosten voor aardwarmte met zich mee, zowel door investering bij aansluiting als lopend met extra electrakosten door bijvoorbeeld een noodzakelijke inzet van een warmtepomp.

DAGO is van mening dat de Warmtewet 2.0 en de uitwerking daarvan een wezenlijk beleidskader biedt om vergelijkbare nadelen naar de toekomst te voorkomen, zodat versnelling van aardwarmte in de gebouwde omgeving mogelijk wordt en blijft.

Om dit te realiseren heeft DAGO een aantal verzoeken voor de verdere uitwerking van de Warmtewet 2.0:

- Kavels en infrastructuur: voer nationale regie op ontwikkeling en samenspel van regionale distributie- en transportinfrastructuur ten behoeve gebruik van grote duurzame warmtebronnen
- Verduurzaming: beschouw verduurzaming breder dan de momentane CO2 emissiereductie door een integraal, toekomstbestendig systeemperspectief
- Kennis en middelen: ondersteun gemeenten actief vanuit de Rijksoverheid en gebruik praktijkvoorbeelden om ervaringen te delen en de kennisbasis te vergroten en te delen.
- Bestaande industriële netten: sluit deze per wet uit, biedt de mogelijkheid voor een gesloten distributiesysteem (GDS) en neem deze in het overgangsrecht op

Kavels en infrastructuur

Voer nationale regie op ontwikkeling en samenspel van regionale distributie- en transportinfrastructuur ten behoeve gebruik van grote duurzame warmtebronnen.

De groei van de warmteinfrastructuur zal op verschillende niveaus plaatsvinden: gemeentelijk regionaal. Doordachte toekomstige verbinding tussen buurten, gemeenten en regio's dragen bij aan een betere inpassing van grootschalige bronnen als aardwarmte. Bovendien levert koppeling van kleinere distributienetwerken een grote efficiëntieslag.

Door nationale regie op ontwikkeling en samenspel van regionale distributie- en transportinfrastructuur kan aardwarmte als grootschalige baseloadbron een substantiële rol spelen in de duurzame warmtevoorziening.

Verduurzaming

Beschouw verduurzaming breder dan de momentane CO2 emissie reductie door een integraal toekomstbestendig systeemperspectief.

De huidige SDE++-systematiek gebruikt de momentane CO2-emissie als basis voor de ranking tussen verschillende energiebronnen. Aardwarmte wordt in kostprijs en rendement interessanter bij meer draaiuren en hogere vollast. DAGO pleit daarom ook binnen SDE++ voor de juiste stimuleringsmethodiek om volloopscenari'o's mogelijk te maken.

Voor aardwarmte is het van groot belang om over de gehele looptijd integraal te beredeneren wat de hoogste mate van duurzaamheid tegen de laagste maatschappelijke kosten kan zijn. Daarmee wordt het level playing field over de gehele looptijd beredeneerd, wat de basis vormt voor de beste bronnenstrategie.

De huidige lineaire CO2 uitstoot normen (paragraaf 2.2.4) maken het bijna onmogelijk om nieuwe warmteprojecten met aardwarmte als duurzame bron te realiseren. Om een aardwarmtebron optimaal te laten functioneren moeten minimaal 5.000 woningen aangesloten zijn. Het kost jaren om deze woningen aan te sluiten. In die eerste jaren zullen er tijdelijke warmtebronnen gezet worden. In deze jaren zal het warmtenet niet voldoen aan de duurzaamheidseisen Dit wordt echter ruimschoots goedge maakt vanaf het moment dat de warmte geleverd wordt vanuit de aardwarmte bron Wij

pleiten daarom voor cumulatieve duurzaamheidseisen over de gehele looptijd van het project in plaats van ieder jaar.

In de huidige aardwarmte-initiatieven wordt het geogas als bijvangst gebruikt voor de opwekking van elektriciteit en warmte. Dit geogas heeft economische waarde, maar met het gebruik komt CO₂ vrij, dus drukt dat op de mate van duurzaamheid van aardwarmte. DAGO pleit voor een aanpassing voor de systematiek met de volgende mogelijkheden:

1. Stimuleer aardwarmtebedrijven om het geogas in oplossing te laten door middel van een aparte beoordelingscategorie. Dat komt de duurzaamheid ten goede doordat CO₂ niet vrijkomt. Dit verlangt extra investeringen in de installatie en verlaagt bovendien het rendement doordat de waarde van het gas niet gebruikt wordt. In de SDE-systematiek zal dat terug moeten komen in een bijgesteld basisbedrag.
2. Maak nuttig gebruik van het geogas identiek aan dat van aardgas, inclusief accijnzen en CO₂-heffing, maar zonder aardwarmteprojecten ook nog lager te beoordelen in duurzaamheid. Gebeurt dat wel, dan is dat immers dubbelop negatief voor aardwarmte.
3. Een variatie op 2 is het bieden van de mogelijkheid om het geogas op het lokale gasnet in te voeden onder vergelijkbare condities als biogas en aardgas. Zo wordt geogas onderdeel van de transitie-brandstofmix en vervult het een functie als meest duurzaam gewonnen lokale gas.

Door duurzaamheid vanuit een integraal toekomstbestendig systeemperspectief te benaderen worden de laagst maatschappelijke kosten bereikt.

Kennis en middelen

Ondersteun gemeenten actief vanuit de Rijksoverheid en gebruik praktijkvoorbeelden om ervaringen te delen en de kennisbasis te vergroten en te delen.

Gemeenten hebben vele uitdagingen bij de warmtetransitie, en aardwarmte is vanwege de benodigde kennis van en over de ondergrond, extra complex. Nut en noodzaak komen terug in de Regionale Energiestrategieën (RES-sen) en in de warmtetransitievizies. Daarnaast vragen de Omgevingswet en Mijnbouwwet een toetsende en adviserende rol van gemeenten. Netto zal de energietransitie op de lange termijn een positief effect hebben op de leefbaarheid van Nederland en dat zal met nationaal risicobeleid worden onderbouwd. Door de verschillende rollen van de gemeenten zullen zij steeds de kwantitatieve risico's analyses (QRA's) afwegen met de maatschappelijk kosten-baten analyses (MKBA's), om daarmee lokaal invulling te geven aan dit nationale risicobeleid. Een goede uitvoering van de RES, de Warmtewet en de Mijnbouwwet is nodig om aardwarmte een rol van betekenis is de energietransitie te kunnen laten spelen. Daarvoor is wil, communicatie, begrip, een collectief lerend vermogen en veel kennis en transparantie voor nodig. Dit verlangt vanuit alle partijen inzet van expertise en middelen. De leden van DAGO zijn er niet gerust op dat gemeenten hier op dit moment, of op korte termijn, voldoende toe geëquipeerd zijn.

Door gezamenlijk (publieke en private) ervaringen van pilots voor aardwarmte in de gebouwde omgeving te bespreken en te evalueren wordt een doelmatige uitvoering van beleid en regelgeving eerder mogelijk.

Industriële en glastuinbouwnetten

Bestaande industriële netten: sluit deze per wet uit, biedt de mogelijkheid voor een gesloten distributiesysteem (GDS) en neem deze in het overgangsrecht op

De Warmtewet 2.0 regelt naast het beschermen van consumenten ook de marktordening in de sector. Artikel 2.2 lid 1 van de wet verbiedt een warmtenet te hebben tenzij de eigenaar daarvoor is aangewezen als warmtebedrijf voor de warmtekavel of als warmtetransportnetbeheerder.

Meer dan 99% van de huidige aardwarmte wordt via warmtenetwerken aan de glastuinbouw geleverd. De bescherming van deze klantgroep heeft u in de memorie van toelichting uitgesloten. DAGO steunt deze keuze van harte. Dergelijke klanten kopen een specifiek product en behoeven gezien hun omvang en professie geen bescherming. **DAGO adviseert u deze uitsluiting in de wet zelf te regelen om onduidelijkheden te voorkomen.**

Daarnaast is met het uitsluiten van een klantgroep onder de wet nog niet automatisch geregeld dat het warmtetransport naar een dergelijke klant ook buiten de reikwijdte van de wet valt. De huidige warmtenetten waarmee aardwarmte wordt getransporteerd kwalificeren zich niet als een warmtekavel en ook niet warmtetransportnet. Dit geldt overigens voor alle industriële netten.

Het zou onnodig kostenverhogend werken om de bestaande en potentiële nieuwe industriële netten wel onder voornoemde twee opties te laten vallen (warmtekavel/ transportnet). **DAGO verzoekt u daarom de mogelijkheid voor een GDS (gesloten distributiesysteem) in de wet op te nemen, vergelijkbaar met de elektra en de gaswet.** Hierbij zijn wij van mening dat een beperkt nevenverbruik op deze netten van

Koppelingen tussen GDS-en warmtekavels en warmtetransportnetten kunnen bijdragen aan een doelmatige en snelle energietransitie. **DAGO verzoekt u de bestaande industriële/glastuinbouw warmtenetten in het overgangsrecht op te nemen** zodat deze een GDS evenals de warmtebedrijven bij wet een warmtekavel krijgen.

Tot slot

Vanuit ons perspectief dragen onze suggesties bij aan de versterking en versnelling van aardwarmte om een duurzame en doelmatige warmtevoorziening in Nederland verder mogelijk te maken. Graag zetten de aardwarmteoperators vanuit het collectief DAGO in om hun kennis en ervaringen te delen.

Mocht u naar aanleiding van deze reactie op de internetconsultatie van het wetsvoorstel directe vragen of suggesties volgen, dat bent u van harte uitgenodigd hierover met het DAGO-bureau contact op te nemen via www.dago.nu of info@dago.nu

Hoogachtend,

M.A. van der Hout

Secretaris-generaal DAGO